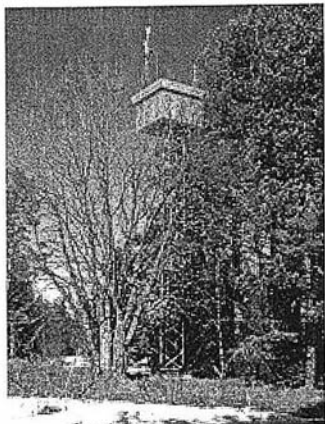

BYGGNADSBESKRIVNINGAR

Anläggningar/byggnader som omfattas av skyddsbestämmelser

Numreringen på de anläggningar/byggnader som omfattas av skyddsbestämmelser har militärens beteckningar. Foton är tagna av länsstyrelsen (Johan Loock 2006-2008) där inte annat anges.

Anläggning nr 6

Luftspaningstorn (LS-torn) med flyghinderbelysning. Tornet består av en kvadratisk "korg" av plåt, som vilar på en stålkonstruktion med trappsteg. Korgen beträds via en lucka i plattformen. Telefonutrustning finns till stora delar kvar, liksom tillträde förbjudet-skylt. På korgen är flyghinderbelysning i form av två röda lampor monterad, liksom en sentida vindmätare. Ledningar förbinder tornet med flygklubbens klubbstuga.

Anläggning nr 15

Stolpen med flyghinderbelysning och LS-tornet i förhållande till varandra.

Stolpe med flyghinderbelysning. Trästolpen med två röda lampor på toppen hör samman med flyghinderbelysningen på det närliggande LS-tornet (nr 6)

Byggnad nr 161

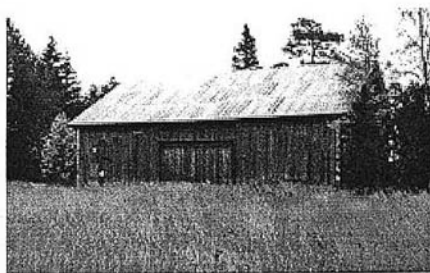
Ladvärn som kamouflerats som ladugård. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående rödmålad panel med blindfönster. Taket är täckt med plåt. Knutar och fönsteromfattningar är vitmålade. Fönsterluckorna på husets gavlar döljer riktiga fönster för ljusinsläpp. Den kamouflerade nedfällbara originalporten på husets baksida hade troligen ursprungligen blindfönster. På insidan finns ett spel på motsatt vägg för nedfällning. Byggnaden vilar på betongplintar med en "betongmur" under porten och har ett innergolv av makadam. Byggnaden har en öppen takstol och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Ladvärnet är restaurerat under 2000-talet. Byggnaden bildar gårdsgrupp med byggnaderna nr 168 och 169.

Byggnad nr 162

Ladvärn som kamouflerats till boningshus. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående, rödmålad panel med blindfönster. Knutar och fönsteromfattningar är vitmålade. På gavlarna finns fönsterluckor som döljer fönsteröppningar. Östra långväggen har en kamouflerad fällbar flygplansport som troligen ursprungligen haft blindfönster. Taket är täckt med tegel. Innergolvet är av betong. Byggnaden har en öppen takstol och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Västra långväggen har ursprungligen haft en veranda och taket två "skorstenar" av trä. Byggnad nr 162 bildar gårdsgrupp med byggnad nr 404.

Byggnad nr 163

Ladvärn som kamouflerats till fristående lada som ej ingår i gårdsgrupp. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående rödmålad panel. Knutar och fönsterfoder är vitmålade. Taket är täckt med plåt. På gavlarna finns fönsterluckor som döljer fönsteröppningar. Byggnaden har en fällbar flygplansport på norra långväggen med spel på motstående långvägg. Innergolvet är av makadam. Byggnaden har en öppen takstol och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd.

Byggnad nr 166

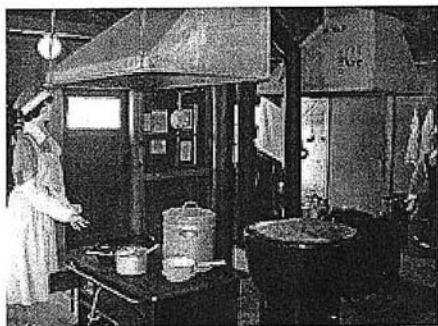

Bild hämtad från Flyg- och Lottamuseets hemsida, <http://www.flygochlotta.se/index.asp>

Ursprungligen matsal, kök och marketenteri, byggd i samband med ladvärnen på 40-talet. Idag utgör byggnaden "lottadelen" av museet och har sammanbyggt med den hangar som uppförts för museet (nr 18). Kök och matsal var före dess helt orört sedan 40-talet. Byggnaden är uppförd i regelstomme och klädd med rödmålad stående panel. Fönstren är småspröjsade och har fönsterluckor. En lucka för försäljning av cigaretter, tidningar m.m. finns bevarad. Taket är idag täckt med korrugerad plåt. Interiören är välbevarad med bl.a. golv- och väggfast köksutrustning.

Byggnad nr 167

Ursprungligen byggnad för ordersal, befälsrum/kontor och förråd. Idag används den som verkstad och arkiv för Flyg- och lottamuseet. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående rödmålad panel. Den ingick som en del av den militärt operativa delen av flygfältet, men flyttades i slutet av 1990-talet ca 75 meter till sin nuvarande plats. Exteriör och planlösning föreslås omfattas av skyddsbestämmelser.

Byggnad nr 168

Ladvärn, kamouflerat till boningshus som använts som underhållshangar. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående, rödmålad panel med blindfönster. Knutar och fönsteromfattningar är vitmålade. Fönsterluckorna på husets gavlar döljer riktiga fönsteröppningar för ljusinsläpp. Taket är täckt med tegel. Den östra väggen har en kamouflerad fällbar flygplansport. Byggnaden har ett gjutet betonggol, indragen elektricitet och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Tak och yttreväggar är invändigt klädda med masonite. Byggnaden restaurerades under 2000-talet, då verandan och skorstenarna rekonstruerades. I verandan fanns ursprungligen en värmepanna för uppvärmning. Byggnaden bildar gårdsgrupp med byggnaderna nr 161 och 169.

Byggnad nr 169 (a + b)

Ladvärn som kamouflerats som lada (169 a). Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående, rödmålad panel och grund av betong. På gavlarna finns fönsterluckor som döljer riktiga fönsteröppningar. Taket är täckt med plåt. Södra långväggen har en kamouflerad fällbar flygplansport. Inngolvet har försetts med betong någon gång efter uppförandet. Byggnaden har en öppen takstol och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Byggnaden är elektrifierad. Ladan har ett påbyggt förråd, benämnt 169 b, som invändigt har fasta trähyllor för förvaring av materiel. Ladvärnet har målats exteriört under 2000-talet. Byggnaden (a + b) bildar gårdsgrupp med byggnaderna nr 161 och 168.

Byggnad nr 404

Ladvärn som kamouflerats till en sammanbygd lada och ladugård. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående rödmålad panel och vilar på betongplintar. "Ladugårdens" tak är täckt med tegel och "ladans" med plåt. Båda byggnadsdelarna har varsin fällbar flygplansport. Motstående väggar har spel för nedfällning. Inngolvet är av makadam. Byggnaden har en öppen takstol och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Byggnad nr 404 bildar gårdsgrupp med byggnad nr 162.

Några övriga byggnader som inte omfattas av skyddsbestämmelser

Ett urval har gjorts beträffande beskrivning av byggnader som inte omfattas av skyddsbestämmelser. (I övrigt hänvisas till byggnadsinventering gjord av Jämtlands läns museum.)

I flygfältets södra del ligger en grupp ladvärn som inte ingår i byggnadsminnet. De största ladvärnerna i gruppen är kamouflerade som sammanbyggd lada och ladugård (nr 27 och 29 i den militära numreringen). Byggnaderna är klädda med stående rödmålad panel. Taket är täckat med plåt som målats med radiofrekvensen (?) 123.55. På gavlarna finns riktiga fönster bakom luckor. Både ladan och ladugården hade ursprungligen dolda flygplansportar. Båda byggnaderna har öppna takstolar och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Byggnaderna har sedan 60-talet disponerats av Östersunds segelflygklubb, och har bl.a. försetts med moderna hangarportar

Till samma grupp hör ett ladvärn kamouflerat som boningshus (nr 164 i den militära numreringen). Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående rödmålad panel. Taket var ursprungligen täckt med tegel. Blindfönstren är av annan, mer "ålderdomlig" modell än på de övriga ladvärnerna. På gavlarna ovanför blindfönstren finns fönsterluckor som döljer fönsteröppningar. Från början hade byggnaden en "veranda" på södra långväggen. Byggnaden hade ursprungligen en fällbar flygplansport på norra långväggen med spel på motstående långvägg. Idag har hangaren en modern skjutport. Taket var ursprungligen tegel som ersattes för några år sedan med plåt i olika färger. Byggnaden har en öppen takstol och dubbla innerväggar som kunde fyllas upp med sandsäckar som splitterskydd. Byggnaden nyttjas av Östersunds fallskärmsklubb.

Ladvärn (nr 27, 29 och 164) som inte omfattas av skyddsbestämmelser.

Intill byggnad 161 ligger en omålad lada med plåttak. Den har inte uppförts för försvarsmaktens behov, men har ändå "införlivats" i gårdsgruppen intill. Ladan ligger på en fastighet som inte tillhör flyghistoriska föreningen. Enligt uppgift låg ladan ursprungligen på flygfältet och användes under anläggnings tiden till att förvara drivmedel i. I början av 40-talet flyttades den så till sin nuvarande plats.

Nära Flyg- och Lottamuseet, invid flygfältet, ligger det som idag är klubbstuga för Östersunds Flygklubb. Byggnaden är uppförd som förläggingsbarack, men uppläts genom dispositionsrätt till flygklubben redan i slutet av 1940-talet och har byggts om för det ändamålet. Fasaden är klädd med rödmålad stående panel. Taket är täckt med korrugerad plåt. Tak och fönster är inte original. Till den ursprungliga anläggningen på Optand hörde ytterligare en förläggingsbarack, som i slutet av 1990-talet köptes av Östersunds skoterklubb och flyttades till Gråfsåsen, där byggnaden idag fungerar som förråd, verkstad m.m.

Flyg- och Lottamuseets huvudbyggnad, där flygplanen visas, uppfördes 1990 som museihall i en fackverkskonstruktion av stål. Fasaden är klädd med rödlackerad plåt. Nuvarande entrén till Flyg- och Lottamuseet med café och reception utgörs av en barack som ursprungligen fungerade som verkstad med kontor. Byggnaden är uppförd i regelstomme med stående rödmålad panel och vilar på betongplintar. Byggnaden är moderniserad och ”dockad” till huvudbyggnaden.

Interiörbild från Flyg- och Lottamuseets hemsida, <http://www.flygochlotta.se/index.asp>

Strax intill museibygnaden, vid parkeringen, står en byggnad i form av ett upp- och nedvänt U. Det är en s.k. ”FRAMOM” (Främre klargöringsområde), byggd för att täcka ett flygplan i beredskapsläge. Byggnaden är uppförd i limträbalkar, täckta med plåt. FRAMOM är från 1950-talet, ursprungligen placerat i Valla på Frösön, och har flyttats till Flyg- och lottamuseet, där en klargöringsplats med ett Vigen-plan arrangerats. I anslutning till museet finns bl.a. ett luftspaningstorn (LS-torn) i stål och plåt från 1950-talet som använts för lufrumsbevakning och spaning. Tornet är utrustat med telefon och instrument för positionsbestämning. Även tornet, som är kraftigt avkortat, är flyttat till Flyg- och lottamuseet, liksom den lilla kvadratiske byggnaden invid museet. Den uppfördes 1956 i Storlien enligt Televerkets standardmodell för automatväxelstationer på landsbygden. Växeln ombyggdes 1989 för tonvalssystem och flyttades i slutet av 90-talet till Flyg- och lottamuseet.

Invid flygfältet finns också en inhägnad bränsledepå med bl.a. två ”oljebodar” i stål med valmade sadeltak. Byggnaderna är enligt uppgift uppförda på 1890-talet och har sannolikt ursprungligen varit elcentraler eller liknande i en stad och har någon gång flyttats till Optand.

Intill ladvärnet nr 168 finns en vapenkassan för förvaring av ammunition och vapendelar. Kassan flyttades från Sollefteå till Optand 2007 för att ingå i besöksanläggningen. På dess

plats stod dessförinnan en kassun av samma typ, d.v.s. en kubisk byggnad uppförd i betong med ståldörr, eventuellt från 1960-talet. Den ursprungliga (låsta) kassunen fraktades bort och destruerades 2007, eftersom den eventuellt innehöll vapen.